

<http://ksiegowosc.infor.pl/podatki/vat/split-payment/776974,Trzeba-zasadniczo-poszerzyc-uprawnienia-podatnikow-VAT-korzystajacych-z-podzielonej-platnosci.html>

Trzeba zasadniczo poszerzyć uprawnienia podatników VAT korzystających z podzielonej płatności

Ostatnia aktualizacja: **2018-04-03**

Źródło: INFOR

Kluczowym problemem koncepcji tzw. podzielonej płatności w podatku od towarów i usług są uprawnienia podatnika, który korzystając z tego rozwiązania, odliczy „zapłacony” podatek wynikający z faktury zakupu – twierdzi profesor Witold Modzelewski.

Wiemy, że od dnia 1 lipca 2018 r. wejdą w naszym kraju przepisy wprowadzające tę możliwość (wpłata na rachunek VAT kontrahenta).

Niestety, wbrew projektom opracowanym w 2015 r., (opracowano wtedy projekt nowej ustawy o VAT) zrezygnowano z najważniejszego przywileju nabywcy, który miał obowiązywać w tym przypadku, w postaci zachowania prawa do odliczenia nawet gdy faktycznie uczestniczył on w oszustwie podatkowym i powinien to prawo utracić. Jedynym wyjątkiem miał być przypadek, gdy nabywca świadomie i celowo uczestniczył w tym oszustwie, czyli działając z winy umyślnej w zamiarze bezpośrednim. Gwarancja zachowania prawa odliczenia przy zastosowaniu podzielonej płatności obowiązywałaby w przypadku, gdy:

- nieświadomie uczestniczył w tym oszustwie niezależnie od tego, czy dołożył, czy też nie dołożył w tym przypadku należytej staranności (ta przesłanka nie byłaby wtedy badana),
- podejrzewał, że uczestniczy w oszustwie, lecz mimo dołożenia należytej staranności nie miał dowodów, że dokonał odliczenia, bo oszust stworzył „mocne” pozory swojej „uczciwości”, a podatek zaryzykował zabezpieczając się właśnie ową podzieloną płatnością.

Uchwalone przez Sejm przepisy nie dają podatnikom tych gwarancji: w każdym przypadku, mimo zastosowania podzielonej płatności, tracą oni prawo do odliczenia gdy świadomie lub nieświadomie uczestniczą w oszustwie. Jedynym przywilejem jest tu tylko brak zastosowania sankcji wynikających z art. 112 b i 112 c ustawy o VAT, zresztą z pewnym wyjątkiem: nie ma zastosowania, gdy podatek wiedział, że uczestniczy w oszustwie. Wiedział - to znaczył był pewien, albo podejrzewał, że tak jest. Biorąc pod uwagę obecny szeroki sposób definiowania tego pojęcia „wiedzy co do uczestnictwa w oszustwie”, podatnicy będą karani nawet wtedy, gdy zastosowali podzieloną płatność. Może to skompromitować całą ideę podzielonej płatności, co będzie historycznym błędem, którego można jeszcze uniknąć zmieniając proponowane przepisy dotyczące podzielonej płatności zgodnie z projektem nowej ustawy o VAT z 2015 roku, o którym była wyżej mowa. Trzeba bowiem widzieć specyfikę tego rozwiązania: nabywca będzie przekonywał dostawcę (usługodawcę), żeby zgodził się na zastosowanie

podzielonej płatności tylko wtedy, gdy będzie bał się odliczyć podatek naliczony z tego tytułu bez zabezpieczenia w postaci zapłaty na rachunek VAT. Co to znaczy? Przecież to jest okoliczność wskazująca, że podatnik świadomie uczestniczył w oszustwie, czyli podejrzewał, że posłuży się fałszywą fakturę zakupu. A to podważa nie tylko domniemanie działania w dobrej wierze.

Należy również odnieść się do pomysłu, aby zastosowanie podzielonej płatności było dowodem ... dołożenia należytej staranności. Przesłanka ta ma znaczenie, gdy podatnik nie wiedział, że uczestniczy w oszustwie, co przecież będzie tu stawiane pod wątpliwość: albo brak świadomości oraz należyta staranność, albo świadome uczestnictwo.

Niemniej istotnym zagadnieniem jest brak przywileju niekaralności w przypadku skorzystania z podzielonej płatności w przepisach wchodzących w życie z dniem 1 lipca 2018 r. Faktem jest, że uczestnictwo w oszustwie wiąże się z użyciem (posługiwaniem się) sfałszowaną fakturą, co rodzi podejrzenie popełnienia przestępstw określonych w art. 62 §2 KKS i art. 270 a i 271 a KK. Jeżeli podzielona płatność nie będzie chronić odliczenia, to będą tu mieć również zastosowanie art. 56 i 76 KKS. Nie rozwiązano tego problemu ustawowo, co jest błędem: fakt zastosowania podzielonej płatności będzie okolicznością wskazującą świadome popełnienie tych przestępstw.

Witold Modzelewski

Profesor Uniwersytetu Warszawskiego

Instytut Studiów Podatkowych